

Знайди помилку:

I.

Жили - були два метелика. Вони разом літали на луки, гойдалися на високих квітках, пили ранкову росу. Але одного разу метелик не знайшов на луках свого друга. „Мабуть він захворів, - подумав метелик, - треба провідати товариша і принести йому смачної їжі. Пригощу його попелицею і мухою”. Зрадив метелик такому рішенню і полетів до друга.

Всі уважно прочитали? Хто помітив помилку? Так, метелики мух та попелиць не вживають.

II. Хто як і де зимує:

Зібралися тварини на лісовій галявині і почали розказувати один одному, хто як і де зимує. Вони спілкувалися на лише їм зрозумілій мові тварин. На гілці дерева сиділа сорока, вона також слухала ці розмови і весь час кивала головою, ніби все розуміла. Іншим пташкам також хотілося дізнатися про що розмовляють тварини і вони запитали в сороки. Хитромудра сорока соромилася зізнатися в тому, що вона нічого не зрозуміла, ось і нарозповідала такого...
Давайте виручимо сороку, виправимо помилки в її розповіді.

Вовк розповів: „Я на зиму заготовлю собі горішків, насушу грибочків, назбираю насіннячка, от і маю чим харчуватися. Взимку мені не холодно – мене гріє моя тепленька руденька шубка”.

Лисичка сказала: „Я взимку сплю в своїй барлізі і ніякі морози мені не страшні”.

Їжак розповів: „Я готуючись до зими – змінюю колір хутра з сірого на білий, щоб було безпечніше зимувати, бо надто вже дошкуляють мені вовки та лисиці”.

Зайчик розповів: ”Мені дуже подобається моя шуба з голочок, вона гарно захищає мене від хижаків влітку, але взимку в ній холоднувато, тому я зариваюсь в опале листя і впадаю в зимову сплячку”.

Ведмідь розповів: „Мене взимку зігріває тепла і гарна руда шуба. Згорнешся калачиком, хвостиком вкриєшся і нічого тобі не страшно крім голоду, тому і доводиться виходити на полювання. А полюю я на птахів, мишей, зайців та інших мілких звірят”.

Білочка сказала: „Мені взимку найбільше дошкуляє голод. Маю сіру шубу, теплу і надійну, але шуба лише гріє, а годують мене ноги. І вдень і вночі доводиться шукати здобич – кабанів, лосів, косуль, зайців та ін”.

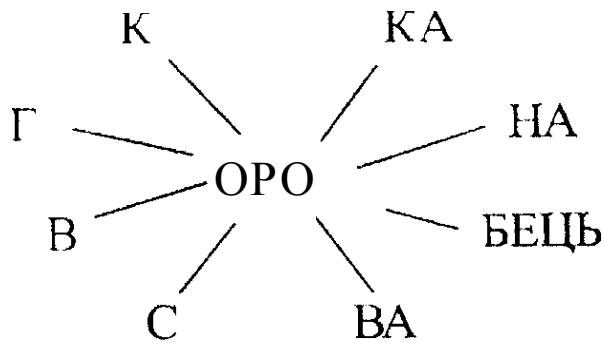
Лось розповів: „А мені були б жолуді та корінці, щоб дістати корінці, я розриваю своїм рилом ґрунт і смакую донесхочу. Хоч гарного хутра я не маю, та взимку не замерзаю – гріє мене товстий шар жиру”.

Дикий кабан розповів: „Важко зимувати, якщо не знайдеш місцини, де багато сухої трави, або якщо лісники не підгодовують нас сіном, тоді доводиться і гілки дерев їсти. Для захисту від хижаків маю розкішні гіллясті роги”.

Питання юним друзям природи, які цікавляться бджільництвом:

1. як називаються рослини з яких бджоли збирають нектар?
(медоноси);
2. як називаються рослини з яких бджоли беруть пилок?
(пилконоси);
3. як називається солодка в'язка рідина з приємним запахом (букетом), яку медоносні бджоли виробляють з нектару квіток і паді? (мед);
4. я комашка жу-жу-жу – як полізеш то вкушу (бджола);
5. взимку мирно спочивають, а влітку мед смачний збирають (бджоли);

Назви яких тварин записані у зірочці?

ЗАГАДКА

За вікном сніжок.
Піднялася віхола.
Але бачу я пташок,
що сидять під стріхою:
-Чив-чив-чив, чив-чив-чив.
Хто співати їх навчив?
Сірі пташенята ці
Звуться просто .....

Людина-екологія

Зміни природного середовища під впливом діяльності людини, взаєвідносини організма з навколишнім середовищем вивчає наука:

- 1 - геологія   2 - агробіологія
3 - екологія*   4 - генетика

Чому більшість рослин пустелі мають замість листя колючки або голки?

- 1 - захищають від поїдання тваринами   2 - для простоти
3 - дозволяють більш економно використовувати воду*   4 - захист від сонячних опіків

3. Який метал входить до складу речовини,* яка визначає забарвлення рослин?

- 1 - залізо   2 - натрій
3 - магній*   4 - свинець

Назва якої лікарської рослини походить від давньогрецької істоти Центавра чи більш знайомого Кентавра, який соком цієї рослини лікував рани:

- 1 - валер'яна   2 - беладонна
3 - васильок*   4 - календула

В темному лісі більшість рослин мають білі квіти тому, що вони:

- 1 - прикрашають темний ліс   2 - помітні людям
3 - помітні комахам-запилювачам*   4 - ростуть на родючому ґрунті

Луг, ліс, поле ... це:

- 1 - рослинність   2 - рослинні угруповання*
3 - флора   4 - ділянки суші

Існують прикмети, за яким можливо передбачити погоду. Як ви вважаєте, якщо вранішня роса довго не висихає, це:

- 1 - ознака стійкої погоди   2 - ознака стійкої негоди
3 - ознака поліпшення погоди   4 - буде гроза

Швидко скрізь цей птах літає, безліч мошок поїдає,
за вікном гніздо будує, тільки в нас він не зимує. (Ластівка)

Білокрила, наче птах і оспівана в піснях,
дрібне листячко на ній, що й казати гарна всім. (Береза)

Я – дерево красень, а звать мене ... (Ясень)

Попереду п'ятачок, позаду – гачок, посередині – спинка, а на ній шерстинка.
(Свиня)

Звірята рогаті та ще й бородаті, ходять пастись в лози. Хто? Вгадайте. (Кози)

Не говорить, не співає, а коли хто йде господаря сповіщає. (Собака)

Влітку любить полювати, а зимою в лігві спати, як зачує він весну –
прокидається від сну. (Ведмідь)

Я-веселий звірок, плиг з ялинки на дубок. (Білка)

Стоїть в стайні, вівса просить, і на собі хлопців носить. (Кінь)

Вночі літає, вдень спочиває, кругла голова, зветься ... (Сова)

Ану, хто із вас вгадає, що за звір ніг вісім має,
Снує з ниток тонкі сіті, щоби мушок в них ловити? (Павук)

Сірий, зубатий по полю гасає, овечок хапає і нас лякає. (Вовк)

Зимою спить, а літом бринить, поміж дерев літає, солодку росу збирає.
(Бджола)

На сонце я погожий і сонце я люблю, до сонця повертаю голівоньку
свою.(Соняшник)

Вона в шапці хутровій літо зустрічає, парашутиками в небі квітка ця літає.
(Кульбаба)

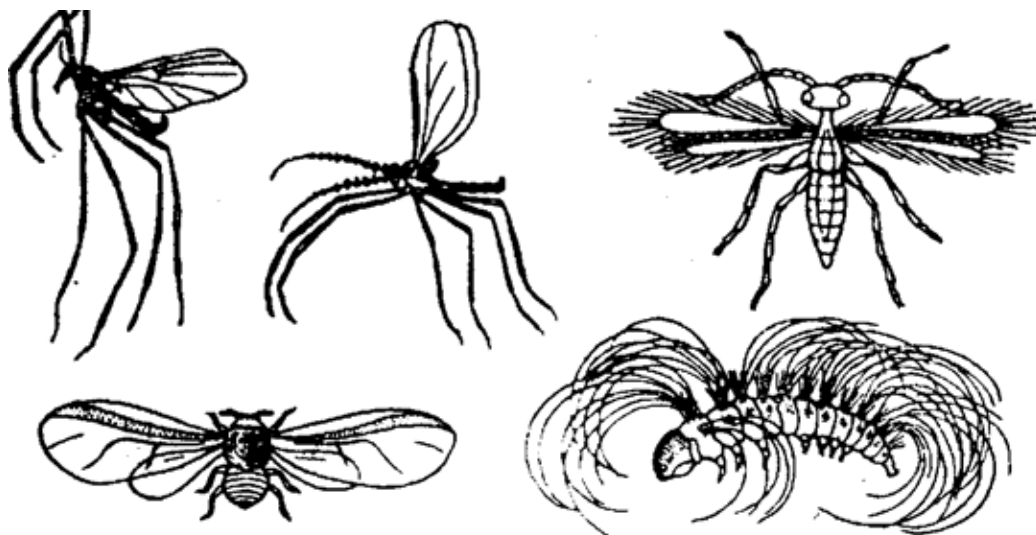
То не казка і не сон, а зацвів у полі ... (Льон)

В зеленій травичці сонячні дочки, жовті голівки білі сорочки. (Ромашка)

Не кравець, а все життя з голками ходить. (Їжак)

Не до школи, а до лісу в холодочок кличе дітей голубий... (Дзвіночок)

Уважно розгляньте малюнок та визначіть пристосування, які використовують тварини і рослини для розселення за допомогою вітру.

тварини

рослини

До кожної фрази (1-4) знайти продовження (5-8)

Завдання I. Якою буде осінь?

1. В перший день бабиного літа ясно...
2. Миші влаштовують гнізда наверху копиць...
3. Шпаки довго не відлітають...
4. Масовий літ молодих павучків на довгих павутинках...
5. ...осінь тепла.
6. ...осінь довга і мокра.
7. ...осінь суха.
8. ...затяжне бабине літо.

Завдання II. Якою буде зима?

1. Чим сухіший і тепліший вересень...
2. Білка робить великий запас горіхів...
3. Гуси у відліт пішли...
4. Пізній листопад...
5. ...тим пізніше наступить зима.
6. ...зима сувора.
7. скоро випаде сніг.
8. ...до суворої і затяжної зими.

Завдання III. Якою буде весна?

1. Раннє похолодання в листопаді...
2. Ведмеді восени влаштовують барлоги на високих місцях...
3. Птахи, які прилетіли довго не щебечуть...
4. Восени листя берези жовтіє з верхівки...
5. ...до ранньої весни.
6. ...навесні низини затопить вода.
7. ...буде холодно.
8. ...весна рання.

Завдання IV. Яким буде літо?

1. Снігова зима...
2. Зайці весною довго не линяють...
3. Весною майських жуків багато...
4. Із берези тече багато соку...
5. ...дощове літо.
6. ...літо холодне.
7. ...до сухого літа.
8. ...літо дощове.

Для перевірки:

Завдання I. Якою буде осінь? Відповідь: 1-5; 2-6; 3-7; 4-8.

Завдання II. Якою буде зима? Відповідь: 1-5; 2-6; 3-7; 4-8.

Завдання III. Якою буде весна? Відповідь: 1-5; 2-6; 3-7; 4-8.

Завдання IV. Яким буде літо? Відповідь: 1-5; 2-6; 3-7; 4-8.

Спробуйте розібратися в цій плутанині і підібрати правильне закінчення прислів'їв

1. Не вдержавшись за гриву	як треба сідати 1
2. Не в тім сила, що кобила сива	як кінь копитом 2
3. Гладь коня вівсом	за хвіст не вдержишся 3
4. Силуваним конем	бува і під конем 4
5. Хто бува на коні,	а як вона везе 5
6. Краще з доброго коня впасти,	не наїздишся 6
7. Хвалилася вівця	а не батогом 7
8. Гребе	що в неї хвіст як у жеребця 8
9. Не тоді коня сідлати	і конем не доженеш 9
10. Згаяного часу	ніж на поганому їхати 10

Зразок: 4. Силуваним конем   6 (не наїздишся)

Екологія

Коли Земля святкує День іменин (його називають День Земли)?

1 - 22 грудня 2-22 червня
3-22 квітня* 4-22 вересня

Яка країна прославилась морськими заповідниками?

1 - Японія* 4 - Туреччина
3 - США 5 - Англія

Де створюється озон під час грози?

1 - біля поверхні землі* 2 - далеко від землі
3 - в океані 4 - в небі

Ми люди. Хто ж ми?

1-розумні істоти 2-безмозгли істоти
3-нерозумні істоти 4-суспільні тварини

Яка країна замурувала свої річки в бетон?

1 -Німеччина 2 - Росія
3 - США 4 - Італія*

Чому загинула риба в річках і озерах Тайланду?

1 - отруїлась* 2 - перегрілась
3 - нечого їсти 4 - виловили

Руйнування ґрунтового шару називається:

1 - корозія 2 - ерозія*
3 - амброзія 4 - аби я

Екологічні задачі

Задача 1. Якщо з крана за 1 секунду падає одна крапля води, об'ємом 1 мл., то скільки марно витратиться води за місяць? За рік?

Задача 2. Встановлено, що 1 т. нафти утворює на поверхні води пляму, площею близько 6 км². Яку площу акваторії вкриває нафтова пляма у випадку аварії танкера водотоннажністю 5000т.? Порівняйте з площею Азовського моря.

Задача 3. У пошуках їжі дельфін пірнає на глибину до 75м, де перебуває майже 6 хвилин, кожні 20-30 сек. виринаючи на поверхню. Використовуючи ці дані, вирахуйте: скільки годин на добу дельфін перебуває на глибині під водою?

Задача 4. Одна сова за літо виловлює тисячу польових мишей, що зберігає 20 мішків зерна. Скільки це буде тон зерна, якщо один мішок важить 50 кг?

Задача 5. Вчені встановили, що на рисових полях живуть та шкодять 70 видів різних комах, це більше ніж на вівсі на 38 видів, та менше на 58, чим на пшениці. Скільки видів шкідників селяться на пшениці та вівсі?

Задача 6. Сім'я горобців за період годівлі одного виводка знищує близько 3 тис. комах. За весну-літо таких виводків буває 2-3. То скільки шкідників може знищити сім'я горобців в кожному окремому випадку?

Задача 7. Дорослий тюлень за день з'їдає близько 10 кг риби. Скільки кілограмів риби потрібно одному тюленеві на місяць, на рік?

Задача 8. Три великих річки України несуть свої води в Чорне море. Дніпро, довжиною в 981 км, що на 175 км довше за Південний Буг; Дунай, що менший від Бугу на 632 км. Визначте довжину вказаних річок.

Задача 9. Протягом години 1 га лісу поглинає 2 кг вуглекислого газу, тобто стільки, скільки його видихають за цей час 200 людей. Скільки га лісу потрібно, щоб жителі м. Києва (3 000000 чол.) дихали вільно?

Зауваження, пропозиції, запитання надсилайте за адресою:
radchenko@nenc.gov.ua